

PHILOSOPHICAL POETRY

ФІЛОСОФСЬКА ЛІРИКА

The chapter «Philosophical Poetry» acquaints the readers with Nicholas Roerich's poems translated into German by Olena Bolotova and Rudyard Kipling's poem translated into Ukrainian by Anna Azarova-Antonova. These translations are published here for the first time ever.

The chapter also presents the new poems by Valentyna Davydenko and Anna Azarova-Antonova.

The synthesis of thoughts and feelings, philosophical poetry is Wisdom and revelation of Beauty of both the Universe and a human, which, if acknowledged and perceived, will help to save our world that keeps plunging into chaos.

У розділі «Філософська лірика» вперше публікується поезія Миколи Рериха у перекладі німецькою Олени Болотової¹ та Редьярда Кіплінга у перекладі українською Анни Азарової-Антонової².

Також читачі матимуть змогу ознайомитись з філософськими віршами Валентини Давиденко³ та Анни Азарової-Антонової.

Філософська лірика як синтез думок та почуттів — це та мудрість і розкриття краси Всесвіту та людини, усвідомлення яких допомагає рятувати наш світ, що занурюється у хаос.

Николай Рерих

В ТАНЦЕ

Бойтесь, когда спокойное придет
в движенье. Когда посеянные ветры
обратятся в бурю. Когда речь людей
наполнится бессмысленными словами.
Страшитесь, когда в земле кладами
захоронят люди свои богатства.

---

¹Магістр германістики, університет м. Білефельд, Німеччина

²Журналіст видання What's On, поет. anna.azaroff@gmail.com

³Член Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України, Заслужений журналіст України, поет. pit-trice@ukr.net

Бойтесь, когда люди сочтут
сохранными сокровища только
на теле своем. Бойтесь, когда возле
соберутся толпы.

Когда забудут
о знании. И с радостью разрушат
узнанное раньше. И легко исполнят
угрозы. Когда не на чем будет
записать знание ваше.

Когда листы
писаний станут непрочными,
а слова злыми. Ах, соседи мои!
Вы устроились плохо. Вы все
отменили. Никакой тайны дальше
настоящего! И с сумой несчастья
вы пошли скитаться и завоевывать
мир. Ваше безумие назвало самую
безобразную женщину — желанная!
Маленькие танцующие хитрецы!
Вы готовы утопить себя
в танце.

IM TANZ

Fürchtet, wenn das Ruhige in Bewegung
kommt. Wenn verbreitete Winde
in den Sturm übergehen. Wenn die Sprache der
Menschen aus leeren Worten bestehen wird.

Fürchtet, wenn die Menschen
ihre Reichtümer in der Erde begraben werden.

Fürchtet, wenn die Menschen glauben,
Schätze nur am eigenen Körper
sicher zu verwahren. Fürchtet, wenn sich
die Menschenmengen daneben bilden.

Wenn man das
Wissen vergißt und mit Freude
das früher Erlernte zerstört. Und man
Drohungen leicht erfüllt. Wenn euer
Wissen nirgendwo niedergeschrieben werden
kann. Wenn die

Blätter der Schriften brüchig werden,
und die Worte böse. Oh, meine Nachbarn!
Ihr seid schlecht bedient. Ihr habt alles
abgeschafft. Kein Geheimnis weiter als
die Gegenwart! Und mit einem Bettelsack des
Unglücks treibt ihr herum und erobert

die Welt. Euer Wahnsinn nannte
 die häßlichste Frau die Begehrenswerteste!
 Kleine tanzende Schlauköpfe!
 Ihr seid bereit,
   im Tanz zu ertrinken.

Переклад німецькою Олени Болотової

Rudyard Kipling

WHEN EARTH'S LAST PICTURE IS PAINTED...

When Earth's last picture is painted and the tubes are twisted and dried,
 When the oldest colours have faded, and the youngest critic has died,
 We shall rest, and faith, we shall need it — lie down for an aeon or anew,
 Till the Master of All Good Workmen Shall put us to work anew.

And those that were good shall be happy: they shall sit in a golden chair;
 They shall splash at a ten-league canvas with brushes of comet's hair.
 They shall find real saints to draw from — Magdalene, Peter, Paul;
 They shall work for an age at a sitting and never be tired at all!

And only the Master shall praise us, and onle the Master shall blame;
 And no one will work for the money, and no one will work for the fame,
 But each for the joy of the working, and each, in his separate star,
 Shall draw the Thing as he sees It for the God of Things as They are!

WHEN EARTH'S LAST PICTURE IS PAINTED...

Когда будет дописан последний холст и засохнет последний
   тюбик белил,
 И последний художник закроет глаза, ибо отдых он заслужил,
 Нам всем, усталым мастеровым, Вечность дадут поспать,
 И Хозяин Честных Работников призовет нас к труду опять.

И каждому даст золотой табурет, и кисть из хвостов комет,
 И туго натянутый холст шириной в сто световых лет,
 И Магдалина, Павел и Петр позировать станут для нас,
 И никогда, никогда, никогда не устанут рука и глаз!

Ни денег, ни славы не будет вовек, а будут работа и честь,
 И каждый напишет каждую вещь, как видит, и как она есть,
 На каждой звезде, которыми полн ликующий Млечный Путь,
 Для Прекрасного Бога Сущих Вещей, Таких, как Они Суть!

Переклад російською Юрія Маніна

WHEN EARTH'S LAST PICTURE IS PAINTED

Коли намалюють останню картину
і фарби засохлі вкриє сміття,
І барви земні помарніють безсило,
а суетний критик піде з життя,
Ми ляжемо відпочивати-чекати
на сотні століть, без зайвих розмов,
Коли щедрий Майстер трудящих завзятих
до діла нас гучно покличе знов.

Щасливо всміхнуться митці добродесні,
і кожен посяде свій трон золотий,
Полотна їм будуть простори небесні,
волосся комет — мов пензель простий.
Вони оберуть, щоб писати з натури,
святих — Магдалину, Петра, Павла,
Вони працюватимуть вічно. Тортури
виснаги ніколи душ не здола.

Лише один Майстер похвалить зусилля,
або пожурить мале бджоленя,
Не задля грошей наше творче розкрилля,
не вабить ніяк мирське визнання.
І кожен — окрема планета в роботі,
і кожен — осяйної праці співець,
Відтворює речі в божественній цноті
такими, як їх замислив Творець.

Переклад українською Анни Азарової-Антонової

WHEN EARTH'S LAST PICTURE IS PAINTED...

Коли на останній картині Землі
Вицвіте пензля слід,
Засохнуть всі тюбики і піде
Останній знавець мистецтв,
Ми відпочинемо сотні століть
І ось в призначений час
Великий Владика усіх майстрів
До праці покличе нас.
Тоді буде кожен, хто майстром був,
Сидіт на стільці золотом, —
По полотнині в сотні миль
Писати кометним хвостом. ...
І тільки Вчитель похвалить нас,
І дорікне тільки Він,
І не спокусить тоді навік

Ні слави, ні злата дзвін:
 Бо радість роботи на нових зірках
 Дана буде кожному там
 В ім'я Творця створити свій світ
 Таким, як бачить Він Сам!

*Переклад українською
 з посиланням на переклад В. Бетакі*

Валентина Давиденко

АРТЕМІДА. 15 ЛИСТОПАДА

РАФАЕЛІ — ЕЛЕНІ З АТЕН

Перикл у шоломі. Пасок підборіддя стискає
 хлопчині, що каску на свій протигаз одягає.
 Різдяні гірлянди ряхтять зусбіч і близько до свят.
 По білим шляху чорні мотоциклісти летять
 в цю лагідну мить, як нічний оксамит
 від узгір'я Атени вгортає.
 Ще зранку цвіло над Акрополем тло лазурове
 і грілись коти у підніжжі колон мармурових.
 Їх спокій античний і лад
 у периметрі ловів близьких.
 Сторожа кошача мишкує на брилах важких.
 Лише гвинтокрил із чужих сновидінь кольорових.
 Біжи, Артемідо! В оливах легкі павутинки,
 з них зіткано шлях мій без клею павучої слинки.
 Незнаний орнамент, не кожному доля сплете.
 Я пізно збагну, що насправді — це мапа Атен
 і ночі близької усі небезпечні зупинки.
 Там тиша околиць пустельна і повна тривоги,
 опущені жалюзі, бо не впускає нікого
 це місто у серце своє, а в моєму прискорює ритм
 лиш здогад, що це вже було в моїй долі: десь площа горить,
 і дріб барабанів в петлю гвинтокрила летить,
 й осколки гірлянд вже за мить вистеляють дорогу.
 І ти, Артемідо, в фіналі цієї новели
 мені, беспорядній, пошлеш, як стрілу, Рафаелу,
 що мапу Атен на дисплеї розгорне в п'ятьмі,
 і в тому хаосі кивне мені «Go with me!»
 І це уже міт, як перстом перехрестить услід
 нас місто, що в серце своє не впускає нікого,
 ...Периклу наставник його Анаксагор пише:
 «Я вівці свої і угіддя без смутку залишив.
 Ти можеш, Володарю, статки так само надбать,
 як бідний вівчар. Бо скарби в добрім серці лежать».
 Перикл у шоломі, над ним павутинка лігає.
 І дівка уважна у далеч стрілу посилає...

Анна Азарова-Антонова

ВИНСЕНТ

(После посещения музея Ван Гога в Амстердаме)

Подарите мне подсолнух,
Мастер,
Его нет в природе? Придумайте, создайте, изобразите,
Вам всего только сорок неполных,
В этом коротком, земном одиноком транзите
Среди разномастных
И полых ...
И еще целый год до выстрела на пленэре,
Чтобы прославить средненький городишко,
Северо-западнее Парижа...
Используйте себя в полной мере,
Бездонно, бескомпромиссно рыжий,
Сполох,
Наверное, рано — слишком,
Сошедший с небес к людям,
Не опознан и, стало быть, неподсуден...
Найдите для меня подсолнух
Странник,
Вытащите его с корнем из тьмы, осветите,
Руки изранив,
Возвысьте его над скопищем трав сорных,
Холст изранив,
Дайте бутону голос — из сильных, сольных,
Ваше солнце будет скоро в зените...
Подберите любые краски — лишь бы желтые
По крови,
И наготове —
Принимающие удар Вашей кисти.
Не разменивайтесь, не разминайтесь, не эскизьте,
Дайте моей свободе пятьсот оттенков,
Дайте взгляду в застенках
Старозаветности
Вашей горчичной горечи,
Полднечной полночи,
Медово — медленной медности,
Оливковой липкой нетленности,
Янтарной лени, лимонной яри,
Охранной, хрестоматийной охры
И крамольной, растопленной карамели,
Чтоб утонуть — на пределе...
Пока мы — в паре...
Пока краски и слезы мокры...
Пока опасна
Ваша техника жить — импасто.

А после пусть вырастут клоны —
 Ворсистый ворох
 В оранжевой вазе
 Перед ней еще будут бить поклоны
 Модные пилигримы в экстазе
 Священно — пляшущем.
 Из толпы которых
 Отделится однажды мое тело-олух,
 Останется один-на-один с чудом невянущем,
 Отбросит веру — растерзанную птицами грушу
 И обретет наконец-то душу —
 Подсолнух...

2019

«Настоящие художники не рисуют вещи такими как они есть
 Они рисуют их, поскольку сами чувствуют себя ими».

Винсент ван Гог

Люди розмовляють різними мовами, як вони можуть зрозуміти один одного, що для цього потрібно? — Любов.

Николай Рерих

ЛЮБОВЬ

Вот уж был день! Пришло
 К нам сразу столько людей.
 Они привели с собой каких-то
 Совсем незнакомых. Ранее я
 Не мог ничего о них расспросить.
 Хуже всего, что они говорили
 на языках, совсем не понятных.
 И я улыбался, слушая их
 Странные речи. Говор одних
 походил на клекот горных
 орлов. Другие шипели, как змеи.
 Речи сверкали металлом. Слова
 становились грозны. В них грохотали горные камни.
 В них град проливался.
 В них шумел водопад.
 А я улыбался. Как мог я
 знать смысл их речи? Они,
 может быть, на своем языке повторяли милое нам слово
 любовь?

1920

DIE LIEBE

Es war ein Tag! Zu uns
kamen viele Menschen.
Am schlimmsten war es, dass sie
Sprachen sprachen,
die unverständlich waren.
Und ich lächelte beim Anhören
ihrer seltsamen Worte.
Die Sprache erster
ähnelte dem Schrei eines Adlers.
Die anderen zischten wie
Schlangen.
Worte glänzten metallisch.
In ihnen hagelte es.
In ihnen rauschte ein Wasserfall.
Aber ich lächelte. Wie konnte ich
den Sinn ihrer Worte verstehen?
Nannten sie vielleicht
das uns teure Wort Liebe?

Переклад німецькою Олени Болотової

Упорядник Н. Кондратьєва